

Laptulajdonos:
Dr. VÁKÁR LAJOSNÉ.
 Főszerkesztő
RÉSZEGH VIKTOR
 Kiadóhivatal:
 Várák könyv- és papírkereskedése Csákszeredán, hová a hirdetések árát és előfizetési díjak előre küldendők.
 Egyen száma ára Let 2.-

CSIKI

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TARSADALMI

Rendelet a korrupció ellen.

Megint panamasszag van az országban. A család végösszege 25 millió. Nem nagy összeg. Hazai viszonylatban számításba is álljon. Inkább azért érdekes, mert idegenek rovására követték el. Adózatok a belga textilgyárak.

A valuta-csalás természetesen egyre dagad. Közlési nagyságok sodródnak az árbán. És a hatalmas arany panama feltárja országunk legveszedelmesebb kelevényét: a korrupciót. Mert tagadni is fölösleges, hogy es létezik. Minden erőlyes, jóakarata klopéralási szándék mellett is virágzik ez az ipar.

És mennyi keserűséget okoz minden jogtisztelő polgár lelkében ez a tükös ki-pusztíthatatlan veszedelem. Mennyi kár származik az egyesre, az összességre abból, hogy nem mennek a dolgok rendesen, hogy a közéletünkben el van határolva az a betegség. Ott lappang minden lépésed nyomán. A legtürelemesebb külső mást elég megkaparognod, hogy szembe találjad magad ezzel az undorító bajjal, amelyet földön is olyan vesszélyes is kilátástalan.

A román minisztertanács most drákói szigorral lép fel a kijárókkal és a magukról megfélemlítő tisztviselőkkel szemben. A miniszterelnök aláírásával rendelet érkezett minden minisztertanácsnak, amely minden kijárást tiltja és irgalom nélkül lesújt a kötelességüket nem teljesítő és a polgárokat megkárosító köztisztviselőkre.

Eppen ideje az erőlyes kormányintézkedésnek. Rendszerben van, a kijáróknak el kell tűnnie a hivatali életből. A korrupciónak, a pénzselésnek, s ebből mondván a szolgálatot megfizető jutalmasságának meg kell szűnnie a kulturállam jövevényének érdekében.

Csak hogy ki biztosít minket arról, hogy ez esetben is boldoguljunk mi szerencsétlen kis emberek apró ügyeinkkel. Az egész rendszernek át kell alakuljon a polgár védelmére. Mert eddig szinte támogatója volt a korrupció kiterjedésének. Annakra süvevényesek, összekussáltak a hivatali élet utját, hogy abban egy kis korrupció fel sem tűnik.

Egyszóval a korrupciót minden tüzzel ki kell vágni a közéletünkéből, de csak akkor, ha van hozzá elég tekintély, elég súly abszolút becsületre, kötelességtudásra, lelkiismeretes munkára a polgárral szemben való udvariaságra, előszékenységre, szolgálatkészségre, törvénytisztaságra, igazságosságra kényszeríteni mind azokat, akiknek kezében van létvége egy-egy aktában sokszor egész existenciánk. Ha ezt nem lehet keresztülvinni, akkor csak maradjon meg továbbra is halgatóságos alkotmányos tényezőnek a korrupció.

A színesek és fehérek harca lessan mindjobban előtérbe kerül. Olaszországnak abessziniál kirándulása, háborus késztetése egyre összekovácsolja a színes népeket. Ma már látni lehet, hogy a sárgák szervező koponyái, kelet németjei a japánok egyenesen a pártjára álltak a megtámadott abessziniának. Általában mind öntudatosabban észlelhető a színesek elkeseredett összefogása a fehérek ellen.

Az abessziniál események tehát egy nagy figyelemfelkeltést is tartalmaznak Európa felé. Azt, hogy nem utolsó veszedelem, ami ebben az öntudatos színes magatartásban adva van. Európa nagyhatalmai között a hatalmi feltételek hova tovább pusztítóbb méreteket ölt. Az európai nemzetek olyan élet-halál gyilkosságokban élnek, hogy észre sem veszik a színesek onnól is nagyobb utálatát a fehérekkel szemben.

Pedig nagy kár. A mongol faj nem egyszer indult neki Európának. Ha még egyszer rákerül a sor, talán beteljesedik a sorsa. A sárga tányérosapkák majd észreveszik ezt a beteg Európát, amely az egymás elleni fegyverkezésnek legőrültebb napjait éli.

Olaszország háborus lánban ég. A háborus hangulatot terjesztő sajtó nagy harci kedvet emleget. A csapatok, a milíciák elindultak. De elindultak a fegyvergyárak felhajtói, az embervér különféle kufárai. Egyelőre folyik a pénz. Az olasz lira alól már kifolyt az arany alap.

MEGVESEZEM báró Orbán Balázs: „Székelyföld” című művének 3-ik (Háromszék-megye) kötetét. — Cím a kiadóhivatalban.

Szász évek az európai vasut. Stephenson György 1825-ben indította meg Angliában az első vonatot. Rá tiz évre 1835-ben a nemzetek állították be a gőzmozdonyt közlekedésre.

Azóta éppen száz év múlt el. Micsoda hajmeresztő fejlődés. Szinte leomlottak a gátak, amelyek a távolsággal elválasztották. A technika szédületes irama telefon, repülő, rádió egészen egybekapcsolták az embert. A postakocsi romantikus viágától máig milyen fantasztikus méretet az emberi gondolat közvetítésének gyorsaságában.

Ez most lettünk boldogabbak tőle. A közlekedés fejlődésével egymás megismerésére nyílt lehetőségek nem hangolták össze az embert, hanem még jobban eltávolították egymástól.

Ki tudja nem volnánk-e boldogabbak, ha a gőzt soha nem alkalmazták szállításra, ha nincs telefon, ha a repülő és rádió előtt nem tűnik el a tér, az idő.

Nemcsak egyik legfájdalmasabb 31-ike. A segesvári csatában agyoncsigott Bem-sereg az orosz túlerőnek és ez a vereség a dicsőséges szabadságharc szomorú katasztrófájának első jele egyúttal a nemzet legnagyobb lantosának legmagyarabb, legnemzetibb és legnépesebb magyar költőnek temetését is jelzi. Petőfi Sándort 1849 július 31-én nyeli el valahol a segesvári mezőn egy jeltelen sír.

Eltűnése ép olyan tűneményes volt, mint feltűnése. Ő a hazaszeretet megtestesítője, nem is élhetett volna a hős imádott ideál láncraverésével. Szabadság szerető lelkének legkínosabb söréj lett volna a rablincsa csörgése és az aradi tizenhárom, meg a sok ezer névtelen vertanu szerencsétlenség talán örökre klóttek volna belőle minden ihletet. De ajkára fagyasztotta volna a dal a guzsbakötőt sajtószabadság is, minden nagy szellem az átkos ellensége akkor, most és mindörökké. Jött, mint egy üstökös és eltűnt, mint a lehulló csillag nyári éjszakán. De emléke örökre megmarad, amíg csak magyar szó less és magyar szív dobog magyar keblekben.

Nekünk, Erdélynek, a székelyeknek költészet legsebb gyöngyét adományozta és irántunk érzett szeretete lett a végzete. Eldugta, elnyelte a katasztrófa és talán akasztófa elől is megmentette, magába szivta őt az erdélyi föld ott a segesvári mezőn s holttetére nem akadt rá sem barát, sem ellenség. Erdély maradt mindörökké. Vérével, porával termékenyítette meg az erdélyi földet, hogy aztán kidobhasson magából még egy nagy szellemet, akinak bátorsága legyen szétlújni az utánczók, dicsőnyben sütkérezők, a zseni halálából hasznát húzó irodalmárok között és akinek sorsa ép egy nemzet tragédiája megálmodása, előre megjövendőlése volt, mint a Petőfi és aki ép úgy nem érte meg e tragédiát, mint elődje.

Petőfőről emlékezni illik ma is és mindig, Es illik ez különösen az ifjúságnak. Mert Petőfi az ifjúság dalnokja, az ifjúság ideálizmusa tör belőle elő az ifjú lélek csillagokat is megostromló tűnével. De példaképe lehet Petőfi minden korok ifjúságának és költészetéből a magyar ifju mindig tanulhat. A törhetetlen jellemállás, ami egész lényét jellemezte és a cselekedetében megnyilvánuló férfiaság olyan tulajdonságok, amikre minden magyar ifju büszke lehetne. Szébbet, megragadóbbat, szöveget pedig elképzelni sem lehetne annál a szülői szeretetnél, ami Petőfi költészetéből tükröződik felénk. Ifju jobban nem szerethette szüleit, mint ő. Ernelmei ideálisak voltak minden irányban. Hazaszeretete, szülői szeretete és szerelme, az ifjúság legsebb jellembe

A „CSIKI LAPOK” TÁRCÁJA.

Ósapám.

Ural alján, nagy kék hegyeknek mentén sokszor figyeltem lován egy nyurga khán, merengve elhanyagló naplementén, díszes ruhás ember: az ósapám

A napra néztem, ami messze elmegy, csillogva lesett álmodó szeme... Ilyenkor elfelejtett hirt, szerelmet, a pusztát hívta, mint tündérszere

Az volt az élet! Mongol pusztaságon nézni a nádak végtelen sorát, vadat lenni, nemes bölényt a távon s utána ünni vad, kemény lovát

Utólréte a vadat. Álltak ketten: két csatakedvű óriás bölény, csak egy csapás a hatalmas kezekben ott feküdt már a lombos, nagy sörény

Vissza lovagolt büszke falujába, messziről kimagaslott sátora, az asszonya már várta-vágyta lágyan, hogy megérkessen harcos jó ura

Ott nem bölény volt. Halk szelld poéta, a vére assongott, mint erdő-hívás, olyan volt csak mint csöndes esti séta, szerelmes asszonyával a vívás

Es vagyok én. Ózóm kétféle vére csatásik most még mindig bennem is.

Szeretnék menni Uralban bölényre, majd vágyam egy asszony elébe viss.

A harcok folynak itten szakadatlan, a gond, robot idegem szővi át. Egy embert látok: sápadt alkonnyban siratja eltévedt, szegény fiát.

Holló Ernő.

Székely nemzeti szabályrendelet.

Székely nemzeti constitutió. (1555.)

Közli Tusnádi Élthes Gyula dr.

Marosszék constitutiól (1610—1718).

Marosszék 1610—1718 évi constitutiói I. r. VI. articulusa szerint azt, aki a praedikatort, a mestert vagy az egyházat diffamálta, vagy az egész megyét (egyházmegye értendő) becsületenitette, a megye (egyházmegye) székin megvívárgolták, ahonnan a fél a viceszékre felebbezhetett, amely végérvényesen ítélkezett és ítéletét végrehajtotta. Az egyházmegyét tehát jurisdição illette meg. Ugyanez az articulus elrendelte, hogy „amelyik fél ok nélkül ferasztja a másikat, idebitán convinctassék; ide nem értetnek a Jobbágyos Nemesek.”

A II. r. IV. articulus a székekben és a falukban a portiózást három részre és pedig 1. főre vagy füstre, 2. marhára és 3. köblőre, egyenlően osztotta fel. A fő- vagy füstadó egyharmadát szegény és gazdag házassamber köteles volt fizetni; az özvegy asszonyok vagyoni helyzetük szerint. Az adó egyharmad részét a jármás úkrök, a tehenek, a tulkok, a paripák, a kancák, a negyedtűvet elért gyermeklovak, a bányozónivaló juh, fiadó kecske (tiz egy marhának számítva), tiz kosár méh (egy marhának szá-

mitva) után, egyharmadát pedig a köblös szám után (buza rozs, árpa, tönköly, alakor, zab, köles, törökbuza) után fizették. Egy köblőnyi gabonától, két szekér szénára való szénatermőföld, három ember kapálatja szőlő, stb. alapulvétele mellett.) Ha az adózás nem a most meghatározott igazságos módon történt, a vicetisztek a bírakat tizenkét forint, ha pedig a falu cselekedett, harminchat forint büntetéssel sújtották. A szolgák a XIX. art. szerint marháik után portiózni tartoztak. Ugyazintén portiózni tartoztak a faluban tekerő, szolgálatra alkalmas mégsem szolgáló, sem feleséget, sem háztűzet tartani nem akaró emberek töről, mint más falubeli ember (XX. art.). A molnárok, a zeallérek, valamint a dézmásföldök művelői szintén adóztak XXII—XXIV. art.). A falusbírák, mivel „sok futkosásuk és dolgok” baladéjja vagyoni, mind főről, mind marháról, mind a portióban” felényit adóztak (XXXI. art. E rendelkezésekben a jövedéki kihágások ösforrásait láthatjuk.

Ha a falu a kellő időben (évenként karácsonykor) falusbíró nem választott, a vicetisztt harminchat, ha a mulasztást magánember okozta, tizenkét forint büntetéssel sújtotta, minden jogorvoslat kizárásával (XXXII. art.)

Azokat, akik a beszálló katonaságnak vágómarha, kenyér, fű, széna, abrak (zab), vecturázó szekerek, lovak és egyéb dolgok iránti igényeit ki nem elégítik vagy későn teljesítik, marháikat eldugják, a tiszteket szidják, fenyegetik, sőt meg is verik, nekik nem engedelmeknek, esetenként tizenkét forint, ha pedig a falu a bűnös, harminchat forint büntetéssel sújtják a tisztek (XXXVI. art.). A tiszteknek nem engedelmekedő nemes ember büntetése esetenként tizenkét forint volt, melyet nem a jobbágya, hanem a saját javaiból kellett végrehajtani (XXXVII. art.). (Lásd a hadiszolgálatásokra vonatkozólag az 1912: XLVIII. 1914. I. 1916: VI. 1916: XXXIII. 1922: III. 20 §. 1927: XVII. tc. VI. cikk. 1925: XXVII. tc. II. cikk. 1927: XVIII. tc. V. c.)

Dauerwelle-örökhullám a világmárkájú „WELLA” villanyondoláló géppel: „CORSO”-fodrászat Mercurea-Ciuc.

tulajdonosait, győzték és költő...
felcsere juttatja. Osvania kell minden
magyar nyelvű és tanulnia kell belőle, mert e versek
a jellemzőknek a jellemzőjének legjobb tanít-
mánya. Felőse, az egyszerű ember, a nép nyelvén
szóval a népnek a közvetlensége is olyan tulajdonság,
amelyre kell találni a mai ifjúságban, mert csak
a természetes közvetlenség társadalmi korlátokat nem
ismerő varázsa képes összetartani ma
magyar lelket és csak az nyújt segítséget
ahoz, hogy a Petőfi kora utáni időknél is súlyosabb
korok megpróbáltatásait elviselhesse. Ez a közvetlen-
ség adja az egyszerűt, amely egy kisebbségi nép életben-
maradásának, harckészségének legfontosabb előfelté-
tele. Ennek kivívása, megteremtése pedig elsősorban
az ifjúságra vár, amelynek férfivá éréséhez, jellem-
alakulásához keresve sem lehetne jobb utmutatót találni
az erdélyi magyar ifjúság számára, mint az erdélyi
földben nyugvó legnagyobb magyar költő költészete.

BEL- ÉS KÜLFÖLD.

Tőzsdemanőver a lej ellen. A múlt héten a londoni tőzsdén különféle hírek terjedtek el a román lej devalorizálásáról. Komolyan beszéltek arról is, hogy a lej értékét 30 százalékkal csökkentették. Antonescu pénzügyminiszter a külföld számára kormánykommunikét adott ki, amelyben kijelenti, hogy a román kormány egy pillanattig sem gondolt a pénzegységünk leértékelésére és eddigi pénzpólitikáján nem hajlandó a legkisebb változtatást sem eszközölni.

Ellentétek a kormányban. A kormányban Săssu földművelésügyi és Antonescu pénzügy miniszterek között nézeteltérések keletkeztek, a gabonaértékesítés körül. Ezek miatt múlt héten a kormányválság hangulatát terjesztették. A miniszterelnök minden válsághírt erőlyesen cáfol.

A kisiparosok nagygyűlése Sighisoaran. A romániai kisiparosok szövetsége Sighisoaran július 22 én nagygyűlést tartott, amelyen végső elkeseredéssel tárgyalták le a társadalombiztosítás ügyét. Tiltakoztak az ellen, hogy kötelező legyen a kisiparos biztosítása. Felemelték szavukat a kiméletlen adóztatással szemben. A nagygyűlés végül elhatározta, hogy a legközelebbi választásokon a kisiparosság önálló iparosképviselőt fog jelölni.

A Neamul Romanesc támadása Maniu ellen. Jorga lapja heves támadást intéz Maniu külföldi utazásával kapcsolatban. Kifogásolja, hogy Maniu magát Erdély egyedüli hivatott képviselőjének tartja és ma is úgy tekint, mintha Erdélynek a Romániába foglalt többi tartományoktól eltérő érdekei volnának. A Jorga lapja azt is állítja, hogy Maniu külföldi útján tájékozódni kíván abban az irányban, hogy Erdély nevében kapcsolódjon bele az eljövendő római tanácskozásokba.

A Botosaniban levő tanítónőket kapáltatják. A nyelvvizsgára rendelt tanítónők Botosaniból elkeseredett hangú leveleket írnak, amelyben azt panaszolják, hogy az ottani tanítóképző birtokait kapáltatják és gyomláltatják velük.

Ótelsége Románia királya az angol sajtónak adott egyik legutóbbi hosszús nyilatkozatában kijelentette, hogy Romániában sohasem lesz diktatura és az alkotmányos utról soha nem tér le.

Eftimiu, a híres román író, aki az elítélt magyar regényírónak, Daday Lórándnak elítélése alkalmával olyan energikus nyilatkozattal exponálta magát, most hazatért Bécéből. Otthon értesült az ellene indított hazafias támadásokról, amelyeket ismételtelen erőlyesen utasított vissza.

Oroszország tengeri haderejében óriási fejlődés mutatkozik. A szovjet most fejezte be a hatvanadik buvárhajójának megépítését, amelylyel elérte az angol tengeri haderő ösztonnartalmát.

Ausztriában Dollfuss kancellár meggyilkolásának egyéves évfordulója alkalmával július hó 25-én nagy gyászünnepségek voltak.

Jugoszlávia aláírta a Vatikánnal kötött konkordátumot, amelylyel a jugoszláviai katolikusok helyzetét rendezték.

Görögországban a királyság visszaállítása nagy előkészületek vannak. A volt görög király készenlétben van, hogy alkalmas pillanatban visszatérjen a görög trónra.

A horvátok Zágrábban nagyméretű tüntetéseket rendeztek, amelyben a horvát zászló kitűzését követelték. A tiszti kaszinó épületét öszdörtték, mert megtagadták a horvát zászló kitűzését.

Bizalom a Mennyei Atyában.

Rohanó századnak embere ha magáll a körülöz maga körül, a sok furcsaságtól, fondákságtól szinte magától érte ödön tess fel a kérdést s feleletet var, hát mi is a célja ennek a "úttető, zürzavaros életnek, ha úgy tetsz van rakva megpróbáltatással, keserűséggel és nyomorúsággal. Valóban a természet koronája vagyunk, a Mennyei Atya legremekőbb alkotása, vagy pedig tiszta irázletű gondolkozó lények, akiknek eredeti célja a végtelenség komályában vész el? Ezekre a kérdésekre a vallás adja meg az igazi feleletet. Nekünk tudniuk kell azt, hogy nem mi intézzük sorunkat, hanem ott fenn egy jószágos, gondoskodó s empár örökösök feletünk. Ő az életet szűpnek, nem-szűpnek, létezőnek alkotja, azonban gyöny rű safp tervben a bűn diszharmonia csinál. Ma is nem ő becsátja rák a szenvedéseket, hanem mi okozzuk azokat egymárnak és magunknak. Csak nyitott szemmel kell járniuk a világon, s minden szenvedést embri elvetemlőségre, rosszakarra és gonoszakra tudunk visszavezetni. Ő lezállt az égől s végigjárta a szenvedés útját, nem min ha lényesebbé lett volna rá, de példát alart mutatni az embereknek a szenvedések bekés elviselésére. Ezzel egyszerűsággal rávilágított az élet értelmére.

Amikor Cortes Ferdnánd elfoglalta Mexikót, a bencsű öntök főnökét egyik főemberevel a kegyetlen spanyolok tüzhárral itélték. Ami or az égő parázar. rafektették a két embert, a törzsfőnök fogit és zeszoritva azó nélkül tőrte a legkisebb szenvedést. A törzsfőnök főembere sírt, jajzavással, panaszkodott. A törzsfőnök megszólalt és szelid n iz. figyelmeztette a bűntelenül a panaszosan szenvedő főembert: „Bűntörtön én sem fekszem rázódon.” A főembert észhez tért. Minket is figyelmeztet a mi életmesterrünk. Az én életem sem volt rózsás, hanem göröngyös, tövises volt életem s kétfelől vértócsák szagolyosított. Még a haláloságya is kereszt volt s édesanyja, a Szant Szűz, akinek a kereszt alatt szive vérzett, szive fájt, le sem tudta csukni hűdökölő fiának szempilláit. Szivtelen, röhögő és gunyolódó csócsélek gyönyörűje középette törüllgette szent fiúak arcába ömlő vért.

Az ember azonban ritkán gondolkozik. Mindig a saját nyomorúságát és szenvedését látja a világon a legnagyobbakat. Azaz nem is gondol, hogy ugyanakkor mások sokkal többet és jobban szenvednek, ezerszer nagyobb terhet cipelnék vállukon. Az ember nem néz sem előre, sem hátra. Ha ugyan nézne, utyis keveset látna, mert itt már a kösmondás érvényesül: A hangya egy emteri szaszra, az ember egy isteni aszra lát.

Figyelem!

Figyelem!

Hölgyeim!

Ertesltem a n. é. hölgyközönséget, hogy sikerült egy eredeti, legmodernebb

„Wella“ Villany Daur-gépet

(örökhasznosító)

besszereznem, amivel a legszellidabb árak mellett 6 havi írásbeli garanciával a hölgyközönség rendelkezésére állok

Bessen pártfogásukat kérl teljes tisztelettel:

BARTHA GÉZA

a „Corso“ fodrászüzlet tulajdonosa.

Pontos kiszolgálás! Mérsékelt árak!

2-5

Abesszinia a legutóbbi hírek szerint a Japán diplomácia közbelépésére azt fogja kérni a Népszövetségtől, hogy államát helyezze a Népszövetség protektorátusa alá. Ezzel az ajánlattal szemben a Népszövetség érdekes helyzetbe kerül. Elsősorban nem lesz módjában tovább az olasz, vagy az angol-francia érdekeknek árjatszani Abessziniát, hanem komolyan foglalkozni kell ezzel az ajánlattal, amely Abessziniát a világ összes államainak védelmébe kívánja helyezni. — Érdekes fejleménye az abessziniai eseményeknek az a mozgalom, amely a világ szines népeit a fohérek eleni öszfoglalásra tüzei. Óriási propaganda folyik az öszses európai hatalmak által birtokolt gyermatokon, amelyek a fohérek uralmának lerázását sürgetik. Valóságos forradalmasítás folyik a szines népeknek és a lázítás olyan méreteket öltött, amely komoly aggodalmakra adhat okot. A forradalmasító törekvések hátterében Japánt sejtik.

Bulgáriában a német nyelvet második államnyelvnek vezették be.

Németországban a katolikusok üldözése tárgyában a Vatikán újabb jegyzéket adott át a német kormánynak. A külföldi államok egyre erőteljesebben foglalkoznak a németországi eseményekkel. King amerikai szenátor interpellációt jelentett be, amelyben a németországi zsidó és katolikus üldözéseket teszi szóvá.

Azt, ki a derékszékre, generalis congregatióra, vice-vagy filialis székre fegyvert (szablyát, puskát, lándzsát, csákánt, vasvillát, stb. vagy csak nagybotot a székházba bevitt, a vicetisztek három girával büntették (III. R. I. art.)

Ha az assesorok meg nem jelenése miatt a széket nem lehetett megtartani, a tisztek hat forintot hajtottak fel rajtok (II. art.)

A szolgák kártételeinek ügyében, ha a helyszinére a kellő időben tisz nem érkezett, a vicetisz helyett a kirendelt assesor bíraskodott, kinek ítélete ellen a viceszékre lehetett felebbezni (VI. art.)

A kisebb hatalmaskodások esetei voltak az erdei és mezőrendőri kártételek (fa- és terménylopások, erdei makkoltatások sertésekkel, juhokkal legeltetések), melyeket tettenérés esetén tertiale fórumon (harmadnapos, legrövidebb folyam törvényeséken), felebbezés kizárásával bíráltak el (VII.)

A lopott marhák és az elvesztett házbeli javak árát a falu megtérítette, kivéve a jobbágys nemes embereket és az egyházi személyeket (IX. art.). A házbeli javakhoz nem számítottak az „afféle dib-dáb sikoty, kapa, csatló, láncc és ezekhez hasonló apróságok, a lédabell pénznek elveszése“ (X. art.).

Azt, aki a tisztek pecsétének (idézésének) nem engedelmkedett, tizenkét forint büntetéssel sújtották, kivéve a jobbágys nemes embereket. (XI. art.) L. Rbsz. 109—114 §§-ait a mai rendőri büntető eljárásban és a Jbsz. 56 és 85 §§-ait a jövedéki büntető eljárásban.

Vértétel miatt a vértévőket a vicetisztek három forint büntetéssel büntették. Köteleességük volt megvizsgálni, hogy a „vér mitormában esett; szántszándékkal vagy játékból, vagy történetből, hogy ami nem szántszándékból esett, ne büntessék úgy, mint a szántszándékosat és aki nem érdeemes, ne büntetődjék“ (XIII. art.) A kisebb hatalmaskodá-

sok eseteiben — amint látjuk — a székelyeknél előtökön a vicetisztek bíraskodtak (L. mai jogunkban a testi sértéseket a Btk. 301—308 §§-ainál, a nyilvános helyen elkövetett verekedést a Kbt. 75 §-ánál).

A bitang vagy tolvajtól elvett marhákat három nap alatt a vice- vagy főtiszteknek, távollétükben legalább egy assesornak jelenteni kellett (XVI. art.)

A művelés alatt álló örökségeket közkerttel kellett ellátni, melyre az illető 15 napi határidővel a falubíró kötelezte. Azt, aki ezt elmulasztotta, a vicetisz vagy az általa kirendelt assesor három forint büntetésben marasztalta és végrehajtotta (exequálta XX. art.)

A XXII. articulus elrendelte, hogy a falunak a tilalmas erdőben elkövetett kihágások miatt három forintig terjedő régi birságolási joga eltöröltessék és a talu idézés és megszólítás után szabályszerű törvénytételell egy forintig terjedhető pénzbüntetést szabhasson ki; a büntetés kiszabásának mértékében „teljebb való hatalma ne lehessen.“ Ezt a legmagasabb büntetést a falubíró az esküdtekek szabhatta ki.

A határjárás a biró az esküdtekekkel teljesítette. Az, akinek a gyeplijét rossznak találták, köteles volt azt három nap alatt megcsináltatni, mit ha elmulasztott, a biró megbüntette. Ha az elítélt a gyeplő a falubíró büntetése után sem csináltatta meg, a makacsodót (a contumax embert) a vicetisz hat forint büntetéssel sújtotta. Ha a büntetés kiszabását a biró elmulasztotta, a vicetisz a birót esetenként három forintig terjedő pénzbüntetéssel sújtotta (XXIV.).

Azt, aki a falu földjét, lökötőhelyét, az ország vagy a falu útját elfoglalta és a talu kérésére nem adta vissza, a vicetisz a kisebb hatalmaskodásokra előirt büntetés kiszabása mellett (Magyarországon 25 girat [100 mf.], Erdélyben a H. K. III. R. 8 cm. 7 §-a szerint 60 mf.) foglalta vissza;

ellenállás esetén a főtiszt adott karhatalmat. A falubírák kötelesek voltak a falu földjeit, lökötőhelyeit, az ország és a falu útjait minden évben, tizenkét forint büntetés terhe alatt bejárni, melynek ha a talu ellenállt, harminchat forint büntetés alá esett (XXV. art.)

A szőlők között utnak nemcsinálása hat forint, szőlőpásztor nemfogadása tizenkét forint, egres eladása, gyümölcs és szőlőfák kivágása és eladása a kár megtérítésén felül tizenkét forint, a szüret időbeli megkezdése tizenkét forint, a vetéskapu és kertelésnek Szent Mihály nap előtt két héttel fel nem állítása tizenkét forint büntetés alá esett, melyeket a vicetisztek szabtak ki (IV. R. I—VI. art.)

A IV. R. VII. art. szerint „malitiosus emberek és szolgaleányok, sem Isten, sem emberek törvényével nem gondolván, telebarátjoknak kárát nem sajnálván, éjszakának idején, sőt még nappal is, a télen való helyeken, más emberek gabonáját — fűvit étetik, vesztegetik és gyümölcsüket lopják, hordják, pusztítják, sőt kérkedékenységből azt mondják: arra teremtetted Isten a gyümölcsöt, hogy meg egyék; a faluban pedig a tilalmas rontók (mivelkogy a falunak nagyobb és erősebb része abból áll) meg nem büntetnek, hanem elengedik egymásnak a vétkeket.“ Ez az articulus a most említett okokból elrendelte, hogy azt, aki marháját tilalmasba hajtotta, a falu egy-egy forintig büntesse és a kárt megtérítthesse. Ha bor nincsen, a birságot vegyék meg pénzül és fordítsák a falu szükségire. Ugyan-ezen büntetés és kártérítés alá esnek a gyümölcslopók. Ha a biró a büntetést elmulasztotta, tizenkét forint, ha a talu mulasztotta el, harminchat forint büntetés alá esett, melyet a vicetisztek szabtak ki és a kárt meg is fizették. A fenti egy-egy forint büntetésből a falunak nem állott hatalmában bármit is elengedni; azt teljes öszegében ki kellett szabnia.

(Folyt. köv.)

Mindent véges eszünkkel megmagyarázni nem tudunk. A végtelen Isten titkait hírfüggésről hiába akarjuk. A gyertyafény nem tudja bevilágítani az éjszakát. S millió gyertyafény sem tudja az éjszátét eloszlatni. Ugy az összes emberi lényelmék sem tudnak Isten frök és végtelen titkaiba tökéletes fényt deríteni.

As élet történéseivel gyakran rámutatott és most is rámutat arra, hogy Isten van felettünk s minden a világon az ő bölcs intézkedésére történik. Csak az ember észre kell vegye, s nyitott szemmel kell, hogy járjon a világon. Minden eseményből, ha elfogulatlan szemléljük, ki lehet olvasni a gondviselés szerkesztését: Ima egy jellegzetes történet, ami állapotunkat szintén alátámasztja és megmagyarázza.

Midőn 1458 ban a magyarok Hunyadi Mátyás királyt választották, összegyűltek a főurak a várban, hogy bódóljának a királynak. Később volt László szerb herceg is. Az ünnepek több napig tartottak. Egy betörőnek sikerült a fejedelmi lakosztályba behatolni ahol lopni akart. Mikor éppen odajutott, ahol a szerb herceg szokott aludni a nejével, saját halva, az ág alá bujt, mivel menekülni már nem tudott. Ottan kihallgatta a szerb herceg beszélgetését. Es közölte a feleségével, hogy őt nem iránti bódolat hozta Budára, hanem, hogy Mátyást megfoszsa életétől. A hercegnő igyekezett lebeszélni, de hiába. Aztán nyugalomra tértek. Erre a betörő kocsont és engedte magát elfogatni. Kérésre Mátyás elé vitték, akiknek elmondotta a halottakat. Mátyás nem akarta elhinni és becukatta, de a szerb herceg viselkedését figyelte. Egyszer csak László herceg azt üzenté Mátyás királynak, hogy fontos dologban sürgősen távoznia kell, de szelött aszerint barátságuk megprecizelésére egy pohár bort bízriteni, fásadjon át hát lakosztályába. Mátyás átment. A szolgál két pohár bort hozott elő László as egyikét Mátyás királynak nyújtotta, de Mátyás nem akart belőle inni, amíg László meg nem islelte. A herceg szabódot s mikor látta, hogy Mátyás nem tágit, elhalványodva meglesette a bort, amire a szerb hercegnő elájult. Egy óra múlva László herceg holtan feküdt ott a méregtől, amelyet a pohárba a király számára kevert. Mátyás szabadon bocsátotta a tolvajt s jutalmul jó állást adott neki.

Es az isteni gondviselés csodás utja. Az élet minden mozzanata erről beszél. Amit most nem tudunk belátni, az később mind világos lesz előttünk. Isten a legrosszabbat is jóra fordítja.

Hatalmas esélvés dühögött a nyílt tengeren. Egy utasszállító hajót a dühös hullámok elnyelással fenyegettek. Mindenki megrezdült. Jajzavakkal a fejevesztve szaladgáltak össze-vissza a hajón az emberek. Csupán egy kisfiú volt nyugodt. Valaki megkérdezte tőle: fiacskám, hát te nem félsz, nem remegsz? A fiucska nyugodtan felelt: én nem félek, mert az atyám a kormányos.

Sokszor eltűnődünk az élet sorja felett. Valami titkos kéz terveket, fűtál almáinkat, számitásainkat kérésű húzza. Vádat tör fel bennünk az indulat. Minden akaratunk ellenére történik. Zúzódnunk s hékélnedünk, az élet hullámai toporzékoló dühvel rontanak életünk ellen. Ilyenkor nyugodt bátorsággal emeljük föl tekintetünket s jussan eszünkbe, hogy nekünk nem szabad félni, mert Atyánk a kormányos.
P. Gábor Anasztáz.

Háló, ebédlő és iroda berendezések
a leggyorsabbtól a legnagobb kivitelig
melyen lecsökkent árákkal
besseresen:
Nagy G. József asztalosnál, Zsögöd.
Megfelelő mellett részletfizetésre is.
24-

Kacsaszegon.

Más néven ugorkaszegonnak is hívják. Az az időszak, amikor a szennézőripiporter az ugorkaerlelő kánikula csöndjében nem tudja fölbajtani lapja számára a kellő mennyiségű napi anyagot, amivel a melegtől elbágyadó emberiség érdeklődését fölcsigázza. Mit csináljon ilyenkor a szegény ujságíró, ha fű se rezdül a nagy hőségben s kormány sem ing a felfedezett panamak okozta ellenzéki mennydörgésekre; nem potozkodnak a hűsölő hónapok, de még egy valamirevaló rablógylkoság sem akad az ügyészségi krónikában turkáló, szaglászó, mérőföldeket bekutyogoló, lötö-fütö, izzadságverte riporternek.

Még egy kis politikai elkieseredést kilehetne szorítani a pennából holmi adókról, iskolaugyról, nyelvvizagáról. Még irni lehetne a tisztviselőkről, vasutasokról és végeredményben szidni lehetne a mindenkorai kormányt, mert ez mindig hálás téma a közönség számára és végső mentsége volt minden korok lapiparosainak. De ezt ma mind nem lehet. Elkieseredni tilos, panaszkodni tilos, kormányt szidni tilos. mert mindez árt az egészségnek. Már tudniillik az olvasóknak. Még az ujságíróknak. Mert a kormányának semmiesetre.

De irni mégis kell, mert üres lapot csak nem lehet adni. Mi történik tehát? Honnan a segítség? Melyik világtájról? — Amikor a szennézőripi falánk olvasó már csömört kapott attól a sok olasz dumától az abszesszin kérdésben: csak duma, duma, rémitgetés, fenyegetőzés és sehol egy kis háboru; csak jár a szájuk, de begyulladnak minden viszontfenyegetéstől; csak viszik a töméntelen sok katonát, de nem lönek; pedig anélkül nem ér semmit az egész; nincs lövöldözés, nincs tülekedés, nincs halál, nincs szennéző; pedig anélkül nem ér semmit az egész cirrus. Még el sem hiszi

az olvasó, hogy igaz valami az egészről. Azt mondja, hogy mese ez az egész fehéreletek marakodás. Kitalálás az egész, hogy a liszt árát felemelhessek. Már torkig vagyunk vele. Kérünk valami feleletet.

Ilyenkor aztán az ujságíró fohászodik egyet: Múzsám segíts! és megereszt egy kacsát. Vadat, szelidet, aszerint, hogy hosszú-e vagy rövid az ugorkaszegon. Például így:

Vaskereskedés egy örült gyomrában.
Százával nyelte le a szerencsátlen ember a csavarokat, fűket, villákat és borotvapengéket.

London, július 19.
Az egyik angliai örültekházában meghalt egy örült. Az örült ember holttestét felboncolták és a gyomrában a következő dolgokat találták: 218 darab csavar, 6 drb kávékanál, 8 nagykanál, 3 villa, 3 darab zeilteppenge, 1 gomb, 37 darab gramafontú, 3 darab kulcs, 45 darab biztosító, 12 darab vaspálcika, 1 pénzdarab, 1 darab rézalkatrész, 117 darab üvegszilánk, amelynek összalya két kilogramm volt.

Ez már igen. Ez már érdekes. Olyannyira érdekes, hogy bolond, aki elhiszi. De épen ujságba való. Nincs benne politika, ami lelkiismeretfurdalást okozzon a tulbuzgó cenzornak: nincs benne sértés és nem lesz belőle sajtópör. Még a csendőr sem támadja ki érte az ujságíró, mint az mitelénk szokás és civilpofok sem csattannak miatta. De praktikus, mert tölti a lapot. Es érdekes, mert a közönség röhög. Röhögi az ujságíró, amiért ilyen számárságot akar neki beadni. Az ujságíró meg röhög azon hogy ezt a lódtást neki a közönség el fogja hinni. Kézen-közön kiröhögik egymást a kacsá rovására. Valószínűleg így gondolta az az erdélyi napilap is, amelyik a fenti kacsát hozta. Mert mi máshonnan vettük át, hogy szélesebb rétegekben felhívjuk rá a figyelmet. Nem arra, hogy nagyon érdekes. Se nem arra, hogy szenzációs. Még arra sem, hogy kölcsönösen röhögjünk egymáson, vagy a cenzort nyugtassuk meg. Hanem inkább arra, hogy es a kacsá még vadkacsának is nagyon vad. Kérünk szelidebbeket és szerényebbeket.

A gyakran utánzótt
FLIT-nek
nincs versenytársa!
Sárga pléhdoboz
Fekete szalag
Legyek, aváboogarak, potokok, kilitására permetezzen FLIT-tel!

Méhészet.

Meghívó.

A Csalvármegyei Méhészet Egyesület 1935 év augusztus hó 11-én (vasárnap) az egyesület mintá telepén (régi puskaporosnál, Jigodni község-felé), negy méhésza napot rendez, melyre nemcsak az egyesület összes tagjait, hanem minden a méhészet iránt érdeklődő egyént, látni, tanulni, szórakozni, mulatni vágyó ifjút és öregot öszinte méhésztársai üdvözléssel elvárunk.

Merourea-Cinc, 1935 július hó.
Blénessy Károly, elnök. Mezey Géza, titkár.

A méhésznapi programja:
Délelőtt fél 10 órakor, az igazgatóság választmány ülése.
Délelőtt fél 11 órakor közgyűlés
Délután 1 órakor mézbemutató. A méhészeti kiállítás és vásár megnyitása.

Délután 2 órakor, közérdeklő előadást tart Blénessy Károly, a mézről.

Egész délután folyamán nyári multság tetszés szerinti szórakozásokkal gyermekek ifjak és öregek részére. Mézkesztő, fekkensütés, tombola, óbalövés stb., különböző dorgások, zongorák és szümmögések, fullánkmentes szurások és ospkedések. Jó italokról és cigányzenéről gondoskodtunk.

Kiállítások: Előméhek, méhlekások, méhtermékek, méz, viasz, mézes tészták, mézbort, méhsőr, mézesot, stb., viaszfeldolgozó gépek, méhészeti iroda'om stb. A kiállítók helydíjat nem fizetnek. Belépti-díj nincsen, tehát senki se maradjon el. Kellemtelen idő esetén a nyári multság 15-én, illetve 18-án, de mégis meg lesz tartva, mert a virágnak nyilását megtiltani nem lehet és a méheknek, hogy egyik ól a másikra szállva szeretettel ölelje, csókolja azüzi kebelét.

A mézről.

Bármiféle közfogyasztási cikknek árát a kínálat és kereslet szabja meg. Ugy látszik azonban, hogy a méz ezen általánosan elismert szabály alól kivétel. hiszen a vevő mintha kényeszeríteni akarná az eladót az általa önkényüleg megállapított ár gondolkozás nélküli elfogadására. Es ha tárgyilagosan nézzük a dolgot, a vevőnek igaz is van, mert ha a felkínált „méz“-et megkaphassa fele áron a méh-tartótól, miért ne vegye meg tőle, hiszen méz és méz teljesen mindegy. Egyik is virágokból van összegyűjtve, másik is, egyiket is a méhek hordták be, másikat is. Ezt is kipergetik a sejtékből, azt is. Friss állapotban ez is folyékony, az is.

Hogy aztán ez tisztán van kezelve és valóban méz, mely a hóféhér viaszfedelek letéjtése után a porgetőn át jutott a bődönbe, vagy esetleg fiasítás nedvével vegyített hig nektár, beérten méz az, mit házalva árusítanak, a legkevésbé sem fontos kérdés.

Hogy a lépekből előbb az egerek lakmároztak, alagutakat turtak a molylek és az évtizedes bélsár maradványok

gusztust kelteve a kerteken díszlik, oh az olyan csekély semmiség, hogy szóvá sem érdemes tenni.

Jó étvágyat kívánok!

Közfogyasztásra csupán azt a mézet volna szabad bocsájtani, mely fiasítás céljára nem használt szüszsejtekből lett kiömlesztve. Vajjon hány méhtartó rendelkezik ilyen sejtékkel? Ha vizsgálatot tartanánk a lépkészletek fölött, akadna-e olyan házaló méhész, ki egyetlen egy mézkamrában használatos szüszlépet tudna felmutatni.

Hogy a közönség mennyire tájékozatlan a mézismeret terén, felhozom azon körülményt, hogy Bucuresti elegáns esemegeüzleteiben a méz nem úgy van reklámozva: „akác-méz, hármémz, virágméz, havasiméz, gyógyméz“, stb., hanem „Miere de Maiu“, májusi méz, mely halj csodát tudatlan méhésztárs már április hónapban a körülményekhez képest elég csinosan adjuesztálva a kirakatokban díszlik.

Vajjon valóban van-e májusi méz? Határozottan kijelentem, nincsen! Ha tényleg van is melegebb vidékeken májusi hordás, az még nem beérlett méz. De hogy még április hónapban már forgalomba is kerüljön a májusi méz, az nemcsak időrendbeli lehetetlenség, hanem a természet rendjével is éles ellentétben áll.

Micsoda portéka tehát a májusi méz, ha az valóban a méhek terméke és nem hamisítvány? A méhtartó a fölösleget nem szedi el öszszel, hanem megörzés céljából beuntartja a méhlekáában. Tavasz ébredésével előszedi a legtermészetesebb raktárból s amennyiben nincs megokrosolva, kipörgeti. Ha cukros, úgy sem esik a fejelágyára. Bepakolja megndvesített és kicsavart ruhadarabokba, gyengén fűtött takaréktűzhely süttőjében felmelegíti annyira, hogy porgethetővé válljon. A sűrűségű esetleg kellő mennyiségű víz hozzáadásával is segít, hiszen a jó bucurestieknek májusi méz kell.

Csupán egyet nem értünk! Miért nem akarja a nagy közönség végül is elbinni, hogy a mézhamisítónak utjában a legcsekélyebb akadály sem áll. Semmiféle hamisítónak olyan egyszerű mód rendelkezésére nem áll, mint a mézgyárosnak. Nem zavarja sem iz, sem azin, sem halmazállapot. Lehet-e a „méz“ higan cseppfolyós, vastagon felfekvő, igrás, cukros, szilárdan kemény. Színe tetszés szerint világos halvány sárgától, csaknem vízszintől süttő feketéig, zöldes árnyalattól vépirosig, éppen csak lila, vagy kék nem lehet. Izét megadják a különböző eszenciák és ha a vevő kívánja, szállíthatnak akár rózsamézet is, hiszen a gyártermel nemcsak akácot, hársat, lóherét, napraforgót, pteáciát, epret, máloát, epilobiumot, lent, baltacimot, tiszttestüvet stb., stb. Ha parancsolod, émelgyő édes mézet is kaphatsz, különben mire való volna a népünk által is jól ismert „ezerédes“.

Nagyon érdekes, hogy az országos májusi fagyok tönkretették a gyümölcsvirágzást úgy, mint az akácnyilásot. Gyümölcs Csikon kívül kevés helyen van, akácmez azouban oh az mindenhol akad, még olyan helyen is, hol egyetlen akácfa sem díszlik. Miért nem csinálnak a gyárosok almát, körtét is, ha a mézgyártását olyan tökélyre vitték.

Talán jó volna tudni a csiki méhészeknek, hogy a méztermés Kánhanjában, Magyarországon az 1935 évben igen sok mézagazdaságban még a téli élelemszükséglet nincsen fedezve s a porgető mouoton muzsikája nagyon ritkán verte fel a méhész hajlékok csendjét?

KÜLÖNFÉLÉK.

Kiment divatból a veres köröm.

Ennek is vége van. Megértük szerencsésen. A veres köröm kiment divatból. Jobban mondva a komoly, izléses, uri gondolkozásu emberek között divatban sem volt. Feirecsuszott, egyéniség nélküli divatbörtök kerolták fel csupán azt a szörnyű lakkozását a körömnek. Aimeneti csömöröség volt. Nem állandóult. S miután ma már hivatalosan is diszkreditálva van a proletár színek a körömökön való viselése, bizonyára nevetégesnek látják magukat azok, akik valamikor szabadon jártak közöttünk ezekkel a vértől csepegő, kihagyóított mellő nyulványokkal.

— Az egészségügyi miniszter július hó 26-án Tuznádfürdőről félránduít városunkba, ahol hosszasan időzött.

— Acsél Ödön buosu bankettje. Acsél Ödön nyugalmazott vasuti főmérnök családjával együtt folyó ávi uuzusztus hó 1-én elhagyja városunkat és Temevárra költözik. Acsél Ödön 38 év óta hozzázótt ennek a városnak társadalmához. Hosszu évtizedeken keresztül mint vasuti osztályfőmérnök mintaképe volt a becsületességnek a hivatali tisztességnek. Távosága alkalmával a magyar kaszinó, amelynek kezdettől fogva tagja volt, nagyszabásu bankettet rendezett imponáns keretek között bucsuzott el városunk magyar társadalmá ettől a derék jóembertől, aki egy egész életnek szerény, becsületes munkájával érdemelte ki a legáltalánosabb tiszteletet és megbecsülést. Egyre fogyunk és eltűnnek ebből a városból a régi jó időknék kedves emlékeit visszaaidézó, a városhoz hozzázótt kapok-akadnak el és a veszteség fájdalomt okoznak. Amikor lapunk nevében bucsuzunk tőlük, arra kérjük Istenet, hogy új környesetük a nyugodt, kiegyensúlyozott életet biztosítsa számukra.

— Hevesi Piroška hangversenye. A nyári eszeson egyik kiemelkedő eseménye lesz a városunkban már régen előnyösen ismert szongora művésznőnek, Hevesi Piroskának a hangversenye. Hevesi Piroskát, az országos híru művésznót nem kell külön bemutatni közönségünknek, amely eddig is a legmelegebb érdeklődéssel és a leglelkesebb tapsnal honorálta a nagygyezeri művésznő tehetségét. Idei hangversenye es év augusztus hó 8-án lesz a kösbirtokosság esnékházában, este 9 órai kezdettel. A hangverseny kiegészítése képpen közreműködik Zsóld Jánosné operaénekesnő, ki most fog először bemutatkozni városunk közönségének.

A páratlanul álló művészi esemény programja a következő: 1. Beethoven-Sonata Appassionata Op. 58., előadja Hovesi Piroška. 2. Proch-Thema und Variationen, éneklte Zöld Jánosné. 3. Bartók-Román táncok, Albeniz-Prélude Leguidilla, előadja Hovesi Piroška. 4. Kodály-Marosvásári táncok, előadja Hovesi Piroška. 5. Mayerbeer-Pagan Arie (Hugonották-ból), éneklte Zöld Jánosné. 6. Liszt-XIV. Rhapsodie, előadja Hovesi Piroška.

— **Vidám élet a Hargitafürdőn.** A poraitól ugratásért Hargitafürdőn nyoma sincs már a túszvész pusztításának. A melegfürdő teljesen újraéltve, üzemi állapotban várja a rheumájtól szabadulni akaró fürdővendégek tömegét, akik oly nagy számban lepték meg az évben ezt a kies fekvésű, kitűnő gyógyhatású üdülő- és pihenőhelyet, hogy elhelyezésükről az előző évi igazgatóság csak nagy nehézségek árán tudott gondoskodni. A fürdő kitűnő konyhája és jószamata italai az alkalmi kirándulók nagy tömegét vonzzák oda és vásárnaponként reggelig hangos a Diánpölcse a jókedvű kirándulók mulatozásától, kik jókedvükben még az éjszakai pihenőre rendelkezésre álló menedékházat sem veszik igénybe.

— **Nem lehet nyugdíjba menni nyelviságon kívül.** Ez a legújabb meglepetés. Rendeletet kaptak a közhivatalok, amely szerint betegség címén nyugdíjba menni nem lehet csak abban az esetben, ha az illetőnek a nyelviságsága rendben van.

— **Gherman Joe volt csiki alispánt sikkasztással vádolják.** A „Natiunea Romana” című liberális párti újság éles támadást intéz Dr. Joe Gherman volt csiki alispán ellen. A lap azt állítja, hogy a volt subprefekt 300 ezer lej sikkasztott el a c.ujmezei pénztárból.

— **Megint a közbirtokosságok.** A csiki népnek ezek a méntsváral szép lassan elpusztulnak. A sok veszekedés, pereskedés, feljelentések megessik az egész vagyont. Akkor aztán rend is lesz, mert nem lesz min veszekedni, de nem lesz mit enni sem. Se szere, se száma az ilyen birtokossági veszekedéseknek, kis és nagy panamáknak, amik nehéz milliókat emésztenek fel a birtokosságok vagyonából s mindezt néhány ember kapossága, falánksága, szereplési vágyása miatt. Nemrégiben hírt adtunk arról a feljelentésről, amelyben a ciucsangheorghel közbirtokosság elnökségét vádolták azzal, hogy szélöntötte fa ürügye alatt 5000 szál fenyőt eladott a kásznai Kásznik cégnek a Lásd nevű erdőrészből. A feljelentés valótlannak bizonyult és ennek következményeképp Kassa István közbirtokossági elnök tett most feljelentést Iacze Gyula korcmáros, a lésdi ügy egyik feljelentője ellen azért, mert állítólag Iacze azt mondta, hogy „az Isten is tolvaj” és azért nem lehet semmit csinálni. — Szép ügyek. Egyik jelenti a másikat, másik a harmadikat, hol oktal, hol ok nélkül és közben pusztul, oszlik a szép vagyon, míg egyszer köddé válik minden.

— **Uj iskolarendelet.** Anghelescu közoktatásügyi miniszter legújabb rendeletét adott ki, amely szerint minden tanuló abban az iskolában köteles végteni, ahova egyszer beiratkozott. Ha tehát felekezésközi iskolába kezdett, akkor végig felekezésközi iskolába járhat, ha pedig államban, úgy államban kell tovább járnia. A dolog egészen rendjén volna így, de megtörténhetik az, hogy valakit csak egyszer irnak be az állami iskolába és akkor semmi sem menti meg a további ottmaradásától.

— **Bioszkázás zenesszó mellett.** Kozma István és Péter remetel lakosok itales állapotban hazaköltöztek magukat a forcsmától a cigányokkal. Utközben összetaláltak Albert Ferenc nevű haragorukkal. A cigány muszikát, ők énekeltek, de vig zenesszó mellett 9 biciklisurást is ejtettek Albert Ferencen. — Napról napra több az ilyen gusztetek száma. Az italba kerülő embert a rossz útról visszatéríteni nem lehet, az már százszor bebizonyosodott s a folytonos alkohol-élvezet a legképtelenebb vérgengszerekre ösztönöz. Az ilyen emberen már nem segít semmi. Esnek nem szegyen a börtön és nem teher embertársal megvetése sem. Az ilyen ki kell közsíteni mindenünne, ahol emberek vannak, hogy into példáu! szolgáljon másoknak legálább.

— **Uj időközi bizottság Tusnádfürdő élén.** Tusnádfürdőt a mult évben politikai községnek nyilvánította a helygymintestium és annak primárjává Ureche ny. eszedet nevezte ki. Most a miniszterium feoziatta a régi időközi bizottságot és újat nevezett ki a fürdő élére. Elnök Simion Iacob gör. kel. lelkész, tagok I. Bodeanu, R. Rachel és Morvai Kristóf.

— **Változások a tanárikarban.** A helybelli főgimnázium tanárikarában a főtanhatóság a következő áthelyezéseket eszközölte: Angi Dénes tanárt a terzmuzeusi gimnázium igazgatójává nevezte ki. A kiváló pedagógusban arra érdemes embert ért ez a kinevezés. Angi Dénes már új helyét elfoglalta. Helyébe Szócsa Lajos tanárt helyezték ide a targu-muresi tantóképzőtől. Szócsa a fiatal nemzedéknek már román egyetemelt végzett tehetséges tagja, akinek értékel közlemetek abból az időből, amikor tanára volt tantóképzőnknek. Targu-Muresre helyezték innen Dr. Veogh Sándor tanárt, akivel nemcsak egy kitűnő képzettségű fiatal pedagógust vesszünk el, de városunk kulturális élete is nélkülözni fogja. — Mint egészen új tanárokat neveztek ki a helybelli gimnáziumhoz Balogh Antal és Adam Ferencet.

— **Villamosapás.** Molnár János gheorgheni lakos csűrét a villám felgyújtotta. Leégett a csűr, a szomszédos istálló, gazdasági felszerelés. A tűz áldozatul esett 50 drb tyúk és egy kutya.

A hetedik éve fennálló oradeai (nagyvárad) orthodox kóser zsidó fiuinternátus

Igazgatósága közli, hogy az 1935—36 tanévre a beiratkozások megkezdődtek. — Az internátus az idén egy zuhany- és játékszobával kibővítvé áll a növendékek rendelkezésére. Az internátust növendékek bármelyik oradeai liceumba, gimnáziumba, vagy kereskedelmi iskolába beiratkozhatnak. Tekintettel arra, hogy az idevonatkozó miniszteri rendelet értelmében csak 36 növendék vehető fel, ajánlatos a jelentkezéseket minél sürgősebben eszköztetni.

3-5 Komoly érdeklődőknek prospektust küld az intézet igazgatósága:
Szilágyi Adolf tanár, Oradea-Mare, Strada Delavrancea No. 17.

— **Annabál Zsögödfürdőn.** A zsögödi ifjuság folyó hó 28-án délután 4 órai kezdettel Anna-bált rendezett Zsögödfürdőn, melyhez a zenét Péter Ödön senekara szorgáltatta. Tánc, confetti, szépségverseny és más szórakozások tarkítják a programot, ételekről és italokról pedig a fürdő konyhája gondoskodik. A városból egész nap autobuszjárat, másrészt árák mellett.

— **Elfogták egy négy év előtti gyilkosság tetteseit.** 1931 júniusában az Olt vízében egy öszerfőzött, megláncolt és nehéz súlyokkal megterhelte hullát találtak. A vizsgálót megállapította, hogy Szabó József csicsói lakossal azonos a hulla. Miután az áldozat életében rendkívül kötekedő, iszákos és családjának szegénye volt, így a nyomozást a legzorosabb családban kereste. A gyanúsítottak 6 hónapig letartóztatásban voltak s miután bizonyították nem volt, szabadlábra helyezték. Azóta négy év telt el. Most szakely népünk legédesebb csemegeje és legcsmányabb búja a névtelen levél közölte a hatóságokkal a gyilkosság részleteit. Ezen az alapon a hatóságok ismét bevezették a nyomozást és letartóztatták: Kolombán József Kovács, Szabó Béni, Buzás János, Tamás Mihály, Botár Antal, az áldozatnak az édesanyját, Buzás Teréz, Szócsa Teréz és Lázár Zsófia csicsói lakosokat, akik beismerő vallomást tettek.

— **Lopás.** Bocskor Károly 26 éves kásznaitizlakót letartóztatták, mert Tamás Adámnétól 7 ezer lei holmit lopott.

— **Visszahelyezték a sikkasztó pénztárnokot.** Mihók Antal Károly lunca-de-susi községi pénztárnok terhére 73 ezer lej sikkasztást állapítottak meg a pénzügyi hatóságok. Mihók azért letartóztatásban is volt, de később szabadon engedték. Most aztán állásába is visszahelyezték, ami nagy riasztalmat kelített a község lakói körében, mert Mihók iránt nem rok bizalmat van s nem szivesen bízzák rá a kasszájukat.

— **Ujból úszemben van a Hargita vasöntőde.** Varosunk lesülloitt ipari élete csak most kezd ujról életre kelni. A faipar fellendülése a többi iparágak terén is észlelhető. Legújabbban a régi Hargita vas- és fémöntődét helveste úszembe a Berger & Ackermann cég, amely azt „FERRUM” néven vezeti tovább. Az üzem gazdaság modellraktárral kibővítvé, mindenféle kereskedelmi öntvény gyártására be van rendezve, de megrendelésre önt gépkatarrészeket és új gépeket is. Gyártmányainak versenyképességét a felújított berendezés és az ott alkalmazott jó szakemberek garantálják, míg árait olcsóbbá teszi az, hogy kartellen kívül áll és 45 százalékos vasutit fuvarkezdvezményt élvez.

— **Elfogadják kölcsönjegyzésben a koronajáradékot.** A helyi pénzügyigazgatóság közli, hogy a háboru előtti koronajáradék kötvényeket 1:2 arányban átszámítva elfogadják a második államkölcsönjegyzésnél.

— **Teniszszőzök július 28-án Targu Secusac en játszának revans mérkőzést.**

— **A vásárra járó kisiparosok panassa.** A vásárra járó kisiparosok július hó 21-én nagygyűlést tartottak Targu-Muresen. Ekeke-redetten tiltakoztak az ellen, hogy autójukat a csendőrség az országutakon feltartóztatja, órákig vizsgálják. Kérik a miniszteriumot, hogy a vásárookra igyekvő teherautókat ne utjuk közben, hanem csak a kiindulási és beérkezési állomásokon ellenőrizsék.

— **Ismét leszakadt a Prahova hid.** A Valea-Larga melletti halálhid ismét leszakadt. A Prahova hid már több ízben okozott halálos szerencsétlenséget. Most a pályór ébersége kellő időben elhárította a nagyobb szerencsétlenség bekövetkezését. A Prahova hid tartó oszlopát az ár elsodorja s az július hó 23-án heom'ot. A Prahova folyón gvaiojárót készítettek s a forgalmat átvezéssel bonyolították le.

— **Törvénytörési hírek.** Horváth Mátyás dítről lakos 1931-ben Brassóba költözött. Bu'orai és szőnyegei az aradi Gazdák Általános Biztosító társaságnál be voltak biztosítva 380 ezer lejre. Miután mindent berakott a vagonba, az állomáson pár napra visszatartott vagon kigyuladt és porráégett. A csendőrségi nyomozás azt a vallomást vette ki belőlük, hogy ők gyújtották fel a vagonot, de ezt a vizsgálóbíró előtt visszavonták. Az ügy öt évig húzódott, míg most Horváthot a törvényesség felmentette.

— **Btaju Petru bizsai lakos feljelentette Hempt István és Antal, valamint Csiki Ferenc dítről gazdákat,** hogy az állam létét veszélyeztető dalokat énekelnek. Ugy látszik, még mindig vannak ilyen rémisztők, kik egy nota eléneklése nyomán az állam összejömlését képszik el. Ó áldott rövidlátás.

— **Özv. Muresch Jánosné valea-strimtai báta ellen feljelentést tettek gyanus üzemek miatt.**

— **Falukon is érvényesítik a sárórást.** Altlános a passzsa a falusi kereskedők között, hogy a csendőrség legújabbban érvényesítli a munkák-mara sárórarrendeletét és este 8 óran tul egy falusi keres-

kedő sem tarthat nyitva. A sáróra rendelet tényleg úgy szól, de akik a rendeletet hozták, azok számitáson kívül hagyták azt, hogy a falusi nép nyári időben mezőgazdasági munkával lévén elfoglalva, vásárlásait csak az esti órákban eszközölheti, miután a mezei munkából csak naplemente után tér haza. Így e rendelet latalapjukban támadja meg a falusi kiskereskedőket.

— **Táncanfolyam.** Augustus hónapban városunkban érkézik Veress Irén táncanáróné. A kiváló tudású táncanáróné táncanfolyamot rendez, amelyen tanítja az összes modern táncokat. Közönségünk ismeri Veress Irénnek kitűnő módszerét, amellyel a legnehezebb táncokat is elsajátíthatóvá teszi s figyelembe véve, hogy külföldi utjáról magával hozza az összes újdonságokat, hisszük a táncanfolyam a legeszelebb érdeklődést váltja ki.

Július 31-re összehívták a Népszövetséget az olasz—abesszin viszály ügyének letárgyalására. Kiváncsian várhatjuk, hogy a szines népek nagy összeroffenésére milyen megoldást hoznak ebben a rendkívül kényes kérdésben.

România
Ministerul Instrucțiunei
Gimnaziul de băieți »Petru Rareș«
Miercurea-Ciucului
No. 1490 din 24. VII. 1935.
Publicațiune.
La gimnaziul »Petru Rareș« din Miercurea-Ciucului se primesc inscrieri in cl. I-a și reinscrieri in cl. II, III și IV-a până la data de 31 August a. c.
Examenul de admitere se va ține in ziua de 1 Septembrie a. c.
Școala are 20 burse care se obțin prin concurs.
Director,
Spiru Tudor.
p. Secretară,
C. Simionescu.

Hirdetés.
A mercurea-ciuc-i »Petru Rareș« gimnáziumba a beiratások az I—IV. oszt.-ba folyó év augusztus 31-ig tartanak.
A felvételi vizsga szeptember 1-én lesz.
Az iskola 20 ösztöndíja verseny által nyerhető meg.
Igazgatóság.

Arlejtési hirdetmény.
A cikszentimrei közbirtokosság 1935 évi július hó 28-án délután 2 órakor, a cikszentimrei községhezán nyilvános árlejtésen bórbeadja a „Balogh homlok” nevű helyen levő kőbánya területet.
Az árlejtési feltételek Sándor Ignác közbirtokossági elnöknel Santimbru-Ciuc-on és Dr. Pitner Arpád ügyvéd iródjában Mercurea-Ciuc-on megtekinthetők.
Igazgatóság.

Hirdetmény.
A helybelli közbirtokosság elnöksége tudomására hozza a szomszédos községek lakoságnak, hogy miután az összes területek be vannak ütelve, a málnaszás és mindenféle erdei gyümölcs szedése szigoruan tiltva van és attól mindenki tartózkodjon.
Fenti tilalom ellen vétők szigoruan büntetettek.
Mercurea-Ciuc, 1935 évi július 26-án.
A közbirtokosság elnöksége.

Egy kétágyas butorozott szoba kiadó. Cim a kiadóhivatalban.

Ela d o k: Gyermekekgy, függönyök, képek jutányos áron. Cim: Stefan cel-Mare 43.

Eladó Ciucsanmartin-ban, a Nagy József-féle 15. számú kőház, 2 holdas kerttel és 30 hold szántó és kassáló. — Értekezni lehet öv. Jakob tanárnónál, Sumuleua. 3-3

Egy külön bejáratu uccai szoba butorozva vagy anélkül kiadó, érdeklődni Gáspár Gábor temetkezési intézetnél, Csikszereda. 6-

Kerések megvételre régi erdőlyi Szakácskönyvet. Cim a kiadóhivatalban.

Töltő-tollak javítását és tisztítását vállalja a Vakar-üzlet.